

جای مهر
مدرسه

بسمه تعالی

سوالات درس علوم و فنون ادبی دهم انسانی پایانی نوبت خرداد وقت: ۱۱۰ دقیقه

تاریخ امتحان:

شرح سوال

الف: درستی یا نادرستی عبارت های ز را مشخص کنید. (هر مورد ۲۵/)

- ۱- ماده اصلی ادبیات، زبان است. درست نادرست
- ۲- بررسی تناسب های معنایی مثل تضاد، ایهام و ... در سطح بیانی بررسی می شوند. درست نادرست
- ۳- نخستین گام موثر در رویارویی با متون، خواندن دقیق متن است. درست نادرست
- ۴- منظور از چشم خوانی، آشنایی با پروانه اثر است. درست نادرست

ب: جمله ها را با واژه های مناسب پر کنید. (هر مورد ۵ نمره)

- ۱- هر چیزی که ذهن را به پویایی در آورد..... است
- ۲- زبان در دوره اشکانیان رایج بود.
- ۳- باز یافتن اندیشه ای ایرانی در چهار چوب فرهنگ اسلامی را..... می گویند
- ۴- فراوانی لغات و ترکیبات عربی از ویژگی های شعر سبک..... است.

پ: وصل کنید (۱/۵) (هر مورد ۲۵/)

ستون ۱	ستون ۲
۱- وزن	۱- کلمه یا کلماتی که بعد از قافیه عیناً تکرار میشوند
۲- هجا	۲- آشکارترین ابزار موسیقایی شعراست.
۳- ردیف	۳- جدا کردن هجاها و ارکان شعر
۴- تقطیع	۴- مقدار آوایی که دهان با یک باز شدن آن را ادا میکند
۵- اشتقاق	۵- علمی که قواعد وزن شعر و طبقه بندی وزن ها را تعیین می کند
۶- عروض	۶- هم ریشگی واژگان
۷- قافیه	

ت: گزینه مناسب را انتخاب کنید (نمره) ۲ (هر مورد ۵/ نمره)

- ۱- با توجه به علامت هادر کدام گزینه حذف همزه صورت گرفته است؟
الف) کار آزموده، u - u -- ب) دل آرام u --- ج: پلنگ افکن u - u -- د: سحرانگیز - u -- u
- ۲- اساسی ترین عامل پیدایی شعر چیست؟
الف) وزن ب) عاطفه ج) قافیه د) ردیف
- ۳- تعداد صامت ها و مصوت های مصرع «من از اینجا به ملامت نروم» به ترتیب چندتا است؟
الف صامت ها ۱۵ مصوت ۱۰ ب) صامت ها ۱۶
مصوت ۱۱ ج) صامت ۱۷ مصوت ۱۱ د) صامت ۱۶ مصوت ۱۲
- ۴- اساس قافیه همه گزینه ها قاعده ۱ است به جزء گزینه :
الف) دل می رود دستم صاحب دلان خدا را دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا
ب) ای چشم تو دل فریب و جادو در چشم تو خیره چشم آهو
ج) در سخن گفتن خطای جاهلان پیدا شود تیر کج چون از کمان بیرون رود رسوا شود
د) به دنباله راستان کژ مرو وگر راست خواهی زسعدی شنو

<p>ث) آرایه مربوط به هر بیت را از میان آرایه های داخل کمانک انتخاب کنید و جلوی آن بنویسید؟ (۳نمره)</p> <p>واج آرایه - سجع - جناس - موازنه - ترصیح - تکرار</p>	
الف) ما زیلاییم وبالا میرویم	ما ز دریاییم ودریا میرویم
ب) لبخند تو خلاصه خوبی هاست	لختی بخند، خنده گل زیباست
ج) ای مهر تو در دلها، وی مهر تو بر لبها	وی شور تو در سرها، وی سر تو در جانها
د) دل به امید روی تو همدم جان نمی شود	جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند
<p>و) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن دشمن نشوند و سر برود هم بر آن سریم.</p>	
<p>ج) بیت ذو قافین را بیابید و قافیه های آن را مشخص کنید. / ۵</p>	
الف) گفت ای موسی دهانم دوختی	وز پشیمانی تو جانم سوختی
ب) زمانه قرعه نو میزند به نام شما	خوشا شما که جهان میروید به کام شما
<p>ج) شعر زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید؟</p>	
بوی جوی مولیان آید همی	یاد یار مهربان آید همی
آب جیحون از نشاط روی دوست	خنک ما را تا میان آید همی
ای بخارا شاد باش و دیر زی	میر.زی تو شادمان آید همی
<p>۱- در باره عاطفه و احساس و هماهنگی آن با وزن و آهنگ شعر را توضیح دهید (۱)</p> <p>۲- ردیف و قافیه را در بیت اول مشخص کنید و قاعده قافیه را بنویسید (۱)</p> <p>۳- سبک شعر به چه سبکی است و یک ویژگی زبانی آن را بنویسید (۱)</p> <p>۴- در شعر دو آرایه جناس پیدا کنید. (۱)</p> <p>۵- بیت اول شعر را تقطیع کنید و علامت هر هجا را مقابل آن قرار دهید (۱)</p>	
<p>ح) متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید</p> <p>به روزگار خسرو، اندر وقت بوذرجمهر، رسولی آمد از روم .</p> <p>خسرو بنشست ، چنان که رسم ملوک بود و رسول را بار داد. پیش رسول با وزیر- بوذرجمهر- گفت: «همه چیز در عالم تو دانی؟»</p> <p>بوذرجمهر گفت: «نه ای خدا یگان!» خسرو از آن طیره شد از رسول خجل گشت . پرسید که همه چیز پس که داند . بوذرجمهر گفت: همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده اند .</p>	
<p>۱- دو ویژگی زبانی آن را بنویسید (۱)</p> <p>۲- لحن این متن چگونه است و مربوط به چه دوره ای است؟ (۱)</p> <p>۳- دو ویژگی فکری این متن را بنویسید (۱)</p> <p>۴- مفهوم عبارتهای «رسول از آن طیره شد» و «رسول را بار داد» چیست؟ (۱)</p> <p>۵- سه کلمه که تکرار شده اند را پیدا کنید. (۷۵/.)</p> <p>۶- یک واژه کهن که امروزه کاربرد کمتری دارد پیدا کنید. (۲۵/.)</p>	

موفق باشید- موسویان